

การศึกษาแนวทางการจัดการและรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ The Tourism Pattern and Managerial Guideline : A Case Study of Kalasin Province

สุกัญญา ดวงอุปมา¹ ปาริณา แอนเดอร์สัน² และ เพ็ญสิริ ภูวกรกิจ³
Sukanya Duanguppama,¹ Parina Andersson² and Pensiri Phuworakij³

Article History

Received : December 21, 2018

Revised : September 5, 2019

Accepted : September 9, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว จำนวน 590 คน โดยสุ่มแบบเจาะจง ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ (1) การวางแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม (2) การเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (3) การพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและสินค้า OTOP (4) การจัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบการพัฒนาแผนงานการท่องเที่ยว (5) การประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเข้าใจเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว (6) การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง 2) รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ (1) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (3) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (4) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (5) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี (6) รูปแบบการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (7) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (8) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (9) รูปแบบการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

คำสำคัญ : การจัดการ ; แนวทางการจัดการ ; การท่องเที่ยว ; รูปแบบการท่องเที่ยว

¹⁻²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ Assistant Professor, Business Administration Program, Faculty of Administrative Science, University of Kalasin

³ อาจารย์ สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, Lecturer, Business Administration Program, Faculty of Administrative Science, University of Kalasin

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate the ways to conduct tourism management of Kalasin province, and 2) to examine available tourism patterns in Kalasin province. The sample was 590 residents involved in tourism management as selected by purposive sampling. A questionnaire, an interview and brainstorming were among the tools used to collect both qualitative and quantitative data. Statistics used in data analysis were percentage and mean.

The results revealed as follows: 1) The ways to manage tourism in Kalasin province were: (1) planning for participatory tourism management, (2) choosing a pattern of tourism products, (3) development of tourism and OTOP products, (4) establishment of a team responsible for developing tourism plans, (5) making public relations for people in the community to understand about tourism development, (6) making continuous public relations concerning tourism for tourists. 2) The patterns of tourism in Kalasin province comprised: (1) ecotourism, 2) historical tourism, (3) geo-tourism, (4) sports tourism, (5) cultural and traditional tourism, (6) tourism to see rural life, (7) agro-tourism, (8) special interest tourism, and (9) eclectic tourism.

Keywords : Management ; Management Guidelines ; Tourism ; Tourism Patterns

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งการท่องเที่ยวของประเทศไทยสามารถสร้างรายได้ในแต่ละปีค่อนข้างสูง เพราะสถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวไทยและสภาพอากาศที่เหมาะสมที่เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ นอกจากนี้การมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยได้นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่สนใจเรียนรู้วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ เยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และสัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทย รวมถึงซื้อของที่ระลึกที่เป็นงานหัตถกรรมผลงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น โดยมีคนในชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยว ที่สำคัญมีการนำเอาประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษหลายต่อหลายรุ่นหลายสมัยออกมาเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวได้ชมและสัมผัสอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และสามารถยืดหยุ่นยืดหยุ่นต่อไปในภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและอยู่คู่กับคนในชุมชนทุกยุคทุกสมัย (Nilawan, Chumboon & Aonssaart, 2016)

จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 519 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอภูพาน อำเภอท่าคันโท อำเภอเขาวง อำเภอห้วยเม็ก อำเภอคำม่วง อำเภอหนองกุงศรี อำเภอนามน อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอ

ร่องคำ อำเภอสามชัย อำเภอนาคู อำเภอฆ้องชัย และอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,946.746 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศ ตอนบนเป็นภูเขาตามแนวเทือกเขาภูพาน ตอนกลางเป็นเนินเขาสลับ ป่าโปร่ง (Tourism Authority of Thailand, 2017) มีแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่หลากหลายในแต่ละอำเภอ เช่น 1) พระธาตุยาคู มีลักษณะพระธาตุใหญ่เป็นเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดในเมืองฟ้าแดดสงยาง ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม ส่วนฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุมมีบันไดทางขึ้น 4 ทิศ มีปูนปั้นประดับสร้างในสมัยทวารวดี ถัดขึ้นมาเป็นฐานรูปแปดเหลี่ยมซึ่งสร้างซ้อนทับบนฐานเดิมเป็นรูปแบบเจดีย์ในสมัยอยุธยา 2) วัดพุทธนิมิตร (วัดภูค่าว) อยู่บนยอดเขาภูค่าว บริเวณยอดเขาด้านทิศตะวันตกมีพระนอนแกะสลักบนแผ่นผาขนาด 10 เมตร เป็นที่เคารพสักการะของชาวกาฬสินธุ์ ภายในวัดยังมีโบสถ์ที่ประดับตกแต่งสวยงามและวิหารที่ประดิษฐานพระพุทธรูปและพระเครื่องจำนวนมาก 3) พุทธสถานภูสิงห์ อยู่บนยอดเขาภูสิงห์ ห่างจากตัวเมืองไปทางเหนือประมาณ 34 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 2319 มีทางขึ้น 2 ทาง คือ ทางลาดยางคดเคี้ยวขึ้นตามไหล่เขาทางทิศตะวันตก และทางเดินเท้าทำเป็นบันได 401 ขั้น ทางทิศตะวันออก ทั้งยังมองเห็นทิวทัศน์ของทุ่งนา หมู่บ้านและน้ำในเขื่อนลำปาวอันสวยงามอีกด้วย 4) วนอุทยานภูพระ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลท่าคันโท ตำบลยางอุม อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงมูล อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอท่าคันโทประมาณ 4 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 64,900 ไร่ โดยกรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2526 และ 5) วนอุทยานภูแฝก ตั้งอยู่บ้านน้ำคำ ตำบลภูแล่นช้าง อำเภอนาคู

จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงห้วยผา มีเนื้อที่ประมาณ 4,062.50 ไร่ กรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2540 (Kalasin Provincial Office, 2018)

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้จังหวัดมีรายได้ในปี พ.ศ.2560 มีรายได้ 100 ล้านบาท และในปี พ.ศ.2561 มีรายได้ 106.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.51 (Ministry of Tourism & Sports, 2019) แต่ยังขาดข้อมูลในการเดินทางมาท่องเที่ยว การมีแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายในแต่ละอำเภอ ซึ่งมีระยะทางไกลกัน ขาดการวางแผนการจัดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว หากจัดรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และข้อบ่ง เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น มีที่พักที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามและสามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวจนมีการบอกต่อและกลับมาเที่ยวอีกครั้ง และที่สำคัญผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตพื้นที่การท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าของที่ระลึกตลอดจนบริเวณพื้นที่และสถานที่จอดรถ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้นก็สิ่งที่สำคัญ ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยวจะต้องมีความรู้และสามารถถ่ายทอดข้อมูลเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สำคัญคนในชุมชนท้องถิ่นต้องร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาารร่วมกันสร้างรูปแบบการท่องเที่ยว และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป (Kalasin Provincial Administrative Organization, 2018)

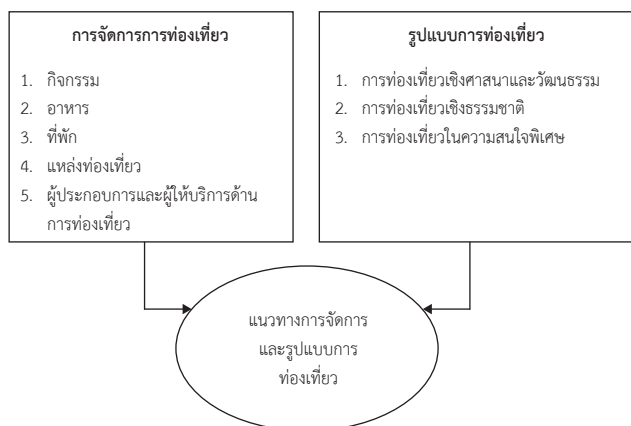
จากความสำคัญของปัญหาของการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา แนวทางการจัดการและรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการและรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งนี้ถือใช้เป็นข้อมูลในการนำไปวางแผนเชิงนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนในชุมชนท้องถิ่นและสังคมของจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการท่องเที่ยว ปัจจุบันมีการกระจายการเดินทางจากเมืองหลักสู่เมืองรองตามแนวคิดเส้นทางเมืองหลักเชื่อมเมืองรองที่มีศักยภาพ เป็นการทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน ซึ่งเป้าหมายและทิศทางการจัดการท่องเที่ยวของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2562 ได้กำหนดเป้าหมายการสร้างรายได้ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.50 เน้นเรื่องการต่อยอดสร้างสรรค์ Content ด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจที่เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับการท่องเที่ยว และนำไปสู่การเพิ่มรายได้จากการเดินทาง การท่องเที่ยวในเมืองไทยเป็นเรื่องที่ ด้วยการเที่ยวแบบลึกซึ้งและเข้าถึง โดยใช้ศักยภาพคนท้องถิ่น การถ่ายทอดวิถีชีวิต ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ธรรมชาติ ให้คงอยู่ ตลอดจนการดูแลรักษาทรัพยากร ธรรมชาติ และวิถีชีวิตที่มีอัตลักษณ์ (Ministry of Tourism & Sports, 2019) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการบริการและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมา ทริพยากรท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและทริพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นสิ่งที่สร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวและตลอดจน การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวต่างๆ (Pongnirund, Buaktham & Yodsuwan, 2016) ในขณะเดียวกันการจัดการท่องเที่ยว โดยชุมชนก็ควรมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสได้จริงและยังทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น (Poonak, 2015) ชุมชนจะต้องมีการรวมกลุ่ม ในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในการสร้างจุดเด่นด้านการท่องเที่ยว การจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ (Sunthornsamai & Trammachat, 2016) มีการจัดกระบวนการจัดการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมชมวิถีชีวิตของคนในชุมชนและกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึง การเชื่อมโยงเครือข่ายของธุรกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป (Srisithri, 2015) จากการศึกษาข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีของการจัดการท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวของ Tourism Authority of Thailand (2017) และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์ มาเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการวิจัย และมีกรอบประชากรศาสตร์ คือ คนในชุมชน ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ ผู้นำองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 590 คน สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คนในชุมชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้ให้บริการ ผู้นำองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมจำนวน 181,678 คน (Statistical Office Kalasin, 2018)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสุ่มตัวอย่างโดยวิธีบังเอิญ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 100 คน คนในชุมชนแต่ละแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 100 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 100 คน ผู้ให้บริการ จำนวน 100 คน และผู้นำองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 100 คน รวมจำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ช่วงที่ 2 เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงของข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ คนในชุมชนแต่ละแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 30 คน เช่น ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการ จำนวน 30 คน ผู้นำองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว จำนวน 30 คน รวมจำนวน 90 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วง 590 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถาม 2) จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณารายละเอียดที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

ความถูกต้องของการใช้ภาษาและความครอบคลุมเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 4) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 5) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ อีกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ด้านที่พัก ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยว ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 12 ข้อ ครอบคลุมรูปแบบการท่องเที่ยว ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total, Correlation อยู่ระหว่าง 0.92-0.96 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ด้านการจัดการท่องเที่ยว มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.92-0.93 และรูปแบบการท่องเที่ยว อยู่ระหว่าง 0.93-0.94 (Wanichbancha, 2014) 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดประชุมกลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 บริบทชุมชนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 2 บริบทแหล่งท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 3 สถานการณ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว

ลักษณะคำถามเป็นการถามแบบเปิดประเด็นสวนากลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชน และบริบทการท่องเที่ยวตลอดจนสถานการณ์การท่องเที่ยว การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน นำไปทดลอง

ใช้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกลุ่ม Category ใช้การวิเคราะห์สรุปเนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มเก็บแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2561 ถึง วันที่ 30 เมษายน 2561 เมื่อครบกำหนด รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 500 ฉบับ รวมระยะเวลาในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืน จำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึง วันที่ 30 พฤษภาคม 2561 ลงพื้นที่ติดต่อประสานงานกับตัวแทนองค์กรชุมชนเพื่อเตรียมลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดประชุมกลุ่ม และใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal-PRA) จัดเก็บข้อมูลโดยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่าง คณะผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการและรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Method) ด้านแหล่งที่มาของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง และบุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งมีแนวข้อคำถามประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ ตอนที่ 1 บริบทชุมชนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ตอนที่ 2 บริบทแหล่งท่องเที่ยว ตอนที่ 3 สถานการณ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ตอนที่ 4 แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว และตอนที่ 5 รูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ท่องเที่ยวโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปและจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการจดบันทึก

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.80) รองลงมา เพศชาย (ร้อยละ 46.20) อายุ ส่วนใหญ่ 45-54 ปี (ร้อยละ 24.60) รองลงมา 55 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 21.20) สถานภาพ ส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 63.60) รองลงมาโสด (ร้อยละ 31.20) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ปริญญาตรี (ร้อยละ 25.40) รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 25.00) อาชีพส่วนใหญ่ กิจการส่วนตัว (ร้อยละ 23.80) รองลงมา รับราชการ (ร้อยละ 17.20) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่ไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 39.40) รองลงมา 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 35.40) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านกิจกรรม ดังตารางที่ 1

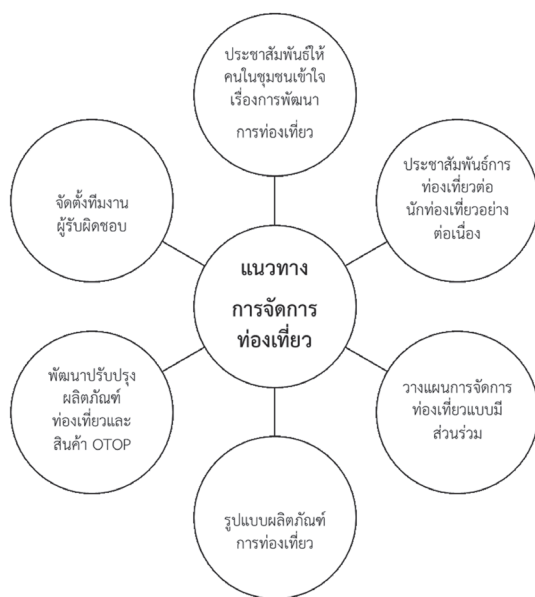
ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยรวม และเป็นรายด้าน

การจัดการการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. กิจกรรม	3.69	0.86	มาก
2. การบริการอาหารและเครื่องดื่ม	3.39	1.09	ปานกลาง
3. ที่พัก	3.35	0.91	ปานกลาง
4. แหล่งท่องเที่ยว	3.72	0.79	มาก
5. ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว	3.80	0.81	มาก
รวม	3.59	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก และปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.80$) ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=3.72$) และด้านกิจกรรม ($\bar{X}=3.69$)

ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การจัดการการท่องเที่ยว จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นการใช้นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐาน พัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค กระบวนการจัดการด้านการศึกษา และการ

พัฒนาคุณภาพระบบสาธารณูปโภคบริการท่องเที่ยว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างสังคมแห่งการท่องเที่ยวที่มั่นคงและปลอดภัย ภายใต้สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นที่บทบาทของคนในชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยว ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชน ทิศทางในการอนุรักษ์และพัฒนากการท่องเที่ยวของชุมชนในอนาคต แนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่มีสิ่งสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวที่จะต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อไป ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 1) วางแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม 2) เลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 3) พัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวและสินค้า OTOP 4) จัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบการพัฒนาตามแผนงานการท่องเที่ยว 5) ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเข้าใจเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว 6) ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ดังภาพที่ 2

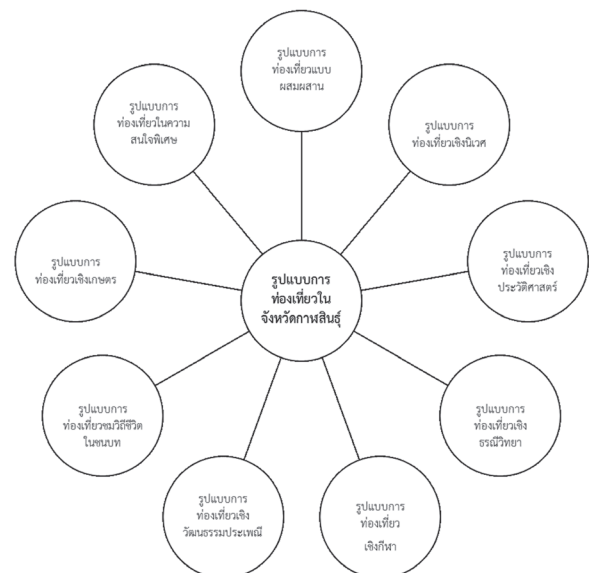
ภาพที่ 2 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

2. ข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยว ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ ($\bar{X} = 4.04$) ด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.96$) และด้านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.95$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและเป็นรายด้าน

รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	3.96	0.76	มาก
2. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	3.95	0.77	มาก
3. รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ	4.04	0.72	มาก
รวม	3.99	0.69	มาก

ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว นำจุดด้อยของแหล่งท่องเที่ยวมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ตลอดจนการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 3) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา 4) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 5) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี 6) รูปแบบการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท 7) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 8) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ 9) รูปแบบการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม มีรูปแบบ

การท่องเที่ยวที่โดดเด่น พัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและสินค้า OTOP มีการจัดตั้งทีมงานผู้รับผิดชอบการพัฒนาตามแผนงานการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเข้าใจเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการจัดการการท่องเที่ยวในปัจจุบันจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ อย่างมีส่วนร่วม กับทุกภาคส่วน และมีการออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวภายใต้เงื่อนไข บริบท แหล่งท่องเที่ยวและชุมชน เช่น การออกแบบวิธีการนำเสนอลักษณะการท่องเที่ยว การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่น ตลอดจนมีสินค้าของที่ระลึกไว้ต้อนรับการมาของนักท่องเที่ยวที่สำคัญผู้นำกลุ่ม องค์กร ชุมชน ตลอดจนคนในชุมชน จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้คนในชุมชนได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนให้คงอยู่และต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongnirund, Buaktham & Yodsuwan (2016) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า 1) สิ่งดึงดูดใจด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการอย่างเพียงพอและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและสะดวก เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 2) ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีทรัพยากรท่องเที่ยว 2 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบ คือ ที่พักแรม ร้านอาหาร และธุรกิจนำเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srisithri (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า กระบวนการจัดการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ได้แก่ ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และส่งเสริมให้ชุมชนเป็นศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวได้แก่ กิจกรรม ปลูกป่า กิจกรรมนั่งเรือชมวิถีชีวิต กิจกรรมพายเรือคายัคและกิจกรรมอื่นๆ แนวทางการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าของชุมชน ปลูกฝังชาวบ้านให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tancharoen (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ด้วยลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย การส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนโดยรวม ด้วยกระบวนการทางสังคมที่มุ่งการพัฒนาโดยมีคนในชุมชนเป็นศูนย์กลาง การรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนที่ยึดมั่นต่อความเป็นธรรมในการจัดการ การมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงสะท้อนมิติเชิงการเมือง รวมถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมด้วยกระบวนการส่งผ่านวัฒนธรรมไปสู่คนรุ่นต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Poonak (2015) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน : กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา พบว่า ศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewmanee (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนบ้านหัวเขาเงิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ระดับการปฏิบัติที่ดีในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านหัวเขาเงิน ทุกด้านอยู่ระดับมาก ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านการท่องเที่ยวตั้งอยู่บนพื้นฐานเดิมของชุมชนไทยทรงดำ รองลงมาเป็นด้านการท่องเที่ยวตั้งอยู่บนภูมิสังคม และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการท่องเที่ยวยึดหลักความคุ้มค่ามากกว่าต้นทุน และแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านหัวเขาเงิน พบว่า ชุมชนบ้านหัวเขาเงินมีทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเอกลักษณ์ไทยทรงดำ หากได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาช่วยจัดการ วางแผนดำเนินงานร่วมกับผู้นำชุมชนจะทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นก้าวหน้าได้มาก

2. รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ควรมีการพัฒนาแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี รูปแบบการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ และรูปแบบการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เนื่องจากจังหวัดกาฬสินธุ์ มีภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญหลายแห่งอุดมไปด้วยความสมบูรณ์ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนาน แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นหิน ภูเขา หน้าผา ถ้ำ ต่างๆ ในหลายอำเภอเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลาย ที่สำคัญคือ วัฒนธรรมประเพณีชนเผ่าภูไท การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตของคนในแต่ละชนเผ่า มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญ เช่น เชื้อนลำปาว เป็นแม่น้ำสายหลักของคนกาฬสินธุ์ในการดำรงชีวิต วิถีชาวประมง เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง

ในกระชัง และยังมีการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ ฟาร์มสเตย์ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sunthornsamai & Trammachat (2016) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรีเพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน พบว่าชุมชนมีศักยภาพเพียงพอต่อการรวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน โดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้มแข็งด้านเครือข่าย และทำให้เกิดศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายของธุรกิจชุมชน อันนำมาซึ่งการพัฒนาเครือข่ายชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Champawan & Promborom (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพและการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในตำบลบ้านเรือน อำเภอบ้านแพง จังหวัดลำพูน พบว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ประชุมระดมสมอง ศึกษาดูงาน และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร รวมทั้งการจัดเส้นทางท่องเที่ยวอบรมยุวมัคคุเทศก์ในท้องถิ่น กำหนดกิจกรรมท่องเที่ยว การทดลองนำเที่ยว การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการนำกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกชุมชนร่วมทดลองและประเมินผลการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boripis (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการท่องเที่ยวท้องถิ่น : Retro-Retro Market ตลาดน้ำเมืองลิกอร์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จังหวัดได้มีการดำเนินการสร้างแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ตลาดน้ำเมืองลิกอร์ ซึ่งเป็นการจัดการตลาดน้ำ Retro-Retro Market ลักษณะการวางแผน ได้แก่ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวการวางแผนการใช้ที่ดิน ส่วนกาดำเนินงานอื่น ได้แก่ การทำการตลาดการพัฒนา

สินค้าและผลิตภัณฑ์ การปรับแต่งภูมิทัศน์ของเมืองการบริหารจัดการต่างๆ ได้แก่ การจัดการอาหารและเครื่องดื่ม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางการจัดการและรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ จะต้องนำเอาข้อมูลไปปรับใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ควรนำผลการวิจัยไปสร้างเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ทั้งในการกำหนด กระบวนการจัดการท่องเที่ยว รวมไปถึงรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป
3. ควรให้ความสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยวรวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ปัญหาของการท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว
2. ควรศึกษาผลกระทบของเส้นทางการท่องเที่ยวและการบูรณาการท่องเที่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพสูงสุด
3. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวและรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถนำปัญหาและอุปสรรคไปวิเคราะห์หาสาเหตุและทำการปรับปรุงแก้ไขได้ตรงประเด็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

References

- Boripis, T. (2017). Kānbōrīhān chatkān thōngthīeo thōngthīn : Retro-Retro Market talatnam muāng likō changwat nakhōn sī tham rat [Local Tourism Managements Case Study : Retro-Retro Likor Market, Nakhon Si Thammarat Province], *Journal of Thai Hospitality and Tourism*. 12(2),71-81.
- Champawan, S. & Promborom, T. (2015). Næōthāng kānphatthana sakkayaphāp læ kānbōrīhān chatkān thōngthīeo dōi chumchon mī sūan rūam choēng prawattisāt læ watthanatham nai tambon bānrūan 'amphoe pā sāng changwat lamphun [Guidelines for the development of potential and tourism management by communities with Historical and cultural participation In Ban Ruen Subdistrict, Pa Sang District, Lamphun Province]. *Journal of Community Development*. 21(3),167-181.

- Kaewmanee, J. (2015). Kānchatkān kānthōngthīeo dōi chumchon tām pratyā khōng sēthakit phōphiāng chumchon bān hua khao Chīn 'amphoe pāk tho chāngwat rāṭ burī [Tourism management by community according to the philosophy of sufficiency economy Ban Hua Khao China Community, Pak Tho District, Ratchaburi Province]. *Academic Resource Journal, Prince of Songkla University*. 26(2),1-11.
- Kalasin Provincial Administrative Organization. (2018). *Phonkān pramān kān patibat ngān pracham pī sōngphanhārōjhoksip Annual Performance Assessment 2017 [Annual performance report 2018]*. Kalasin : Kalasin Provincial Administrative Organization.
- Kalasin Provincial Office. (2018). *Lāng thōngthīeo chāngwat kān sin [Attractions in Kalasin Province]*. Retrieved March 2017, from : <http://www.kalasin.go.th/>.
- Pongnirund, S. Buaktham, O. & Yodsuwan, C. (2016). Nāēothāng nai kānphatthana sakkayaphāp kānchatkān thōngthīeo 'amphoe wang nam khīeo chāngwat Nakhōn Rāṭhasīmā [Tourism Management Wang Nam Khiao District Nakhon Ratchasima]. *Journal Graduate School of Management Khon Kaen University*. 9(1),234-259.
- Poonak, W. (2015). Sakkayaphāp chumchon nai kānchatkān thōngthīeo dōi chumchon : kōrānī suksā talāt 'Amphawā [Community Potential in Tourism Management by Community: A Case Study of Amphawa Water Market]. *Academic Service Journal Prince of Songkla University*. 26(1),63-74.
- Ministry of Tourism. & Sports. (2019). *Sathanākān kānthōngthīeo nai prathet rāi chāngwat pī sōngphan hārōj hoksip 'et [Domestic Tourism Statistics (Classify by region and province 2018)]*. Retrived February 2019, from : https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=509&filename=index.
- Nilawan, D. Chumboon, M. & Aonssaart, M. (2016). kānphatthana sakkayaphāp kānthōngthīeo hā lā lō nai chāngwat Chīang Mai [Halal tourism development Chiangmai Province]. Chiang Mai : Faculty of Management Science, Chiang Mai Rajabhat University.
- Statistical Office Kalasin. (2018). *Prachākōn chāk kān thabīan 'attra kān plānplāng lā khwām nānān khōng prachākōn penrāi 'amphoe Phō So sōngphanhārōjhasipha sōngphanhārōjhasipkaō [Population from registration Rate of change And population density Each district, 2012 – 2016]*. Retrieved February 2017, from: http://kalasin.old.nso.go.th/nso/project/search/result_by_department.jsp.
- Srisithri, S. (2015). *Nāēothāng kānchatkān thōngthīeo yāng yangyūn nai chumchon khōng khōn 'amphoe muāng chāngwat samut songkhram [Guidelines for sustainable tourism management in Klong Khon community, Muang district Samut Songkhram Province]*. Bangkok : Bangkok University.
- Sunthornsamai, W. & Trammachat, P. (2016). Rūpbāep kānthōngthīeo chumchon chōēng sukkhaphāp khōng chāngwat prachīn burī phūa kānphatthana khruākhaī wisāhakit chumchon yāng yangyūn [Provincial health tourism model Prachin Buri for sustainable community network development]. *Journal of the Researchers Association*. 21(3),167-181.
- Tancharoen, S. (2017). *Kānchatkān thōngthīeo dōi chumchon phūa kānphatthana kānthōngthīeo yāng yangyūn . kān prachum wichākān radap chāt dān kānchatkān khana witthayākān chatkān [Tourism management by communities for sustainable tourism development. Academic conference National management Faculty of Management Science]*. Bangkok : Bansomdejchaopraya Rajabhat University.
- Tourism Authority of Thailand. (2017). *Thōngthīeo Thai sōngphanhārōjhoksip-sōngphanhārōjhoksip 'et [Thailand Tourism 2017-2018]*. Tourism Authority of Thailand. Retrieved January 2017, from : <https://thai.tourismthailand.org/about-tat>.
- Wanichbancha, K. (2014). *Kān wikhrō sathiti : sathiti samrap kānbōrīhān lāe wichai [Statistical analysis: statistics for administration and research]*. Bangkok : Department of Statistics, Faculty of Commerce and Accounting. Bangkok, Chulalongkorn University.